

ירושלים, ג' בתשרי תשע"ט

12 בספטמבר 2018

הנדון: ניהול סיכונים ציות נוכח קביעת עבירות מס כעבירות מקור

מבוא

1. הסיכונים לתאגידים הבנקאיים בקשר עם ניצולם לצורך העלמות מס גדלו משמעותית בשנים האחרונות, על רקע המאמצים המוגברים של רשויות המס, ובכלל זה של רשות המסים בישראל, להיאבק בהון השחור שמקורו בעבירות מס, להעמיק את גביית המס ולצמצם את תופעת העלמת המס בידי עברייני מס.
2. כחלק ממאמץ זה קידמו משרד המשפטים והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור ורשות המיסים בישראל את חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 14), התשע"ו-2016 ("תיקון החוק"). תיקון החוק, אשר נכנס לתוקף ביום 7.10.2016, כלל הוספת מספר עבירות מס חמורות, בהתקיים תנאים מסוימים, לרשימת העבירות המנויות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 ("החוק"), היינו עבירות מקור.
3. על פי הוראות הדין הקיימות, התאגידים הבנקאיים נדרשים לאתר ולדווח על פעילות בלתי רגילה, כהגדרתה בסעיף 9 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001 ("הצו").
4. לפיכך, כל ההוראות מתחום איסור הלבנת הון החלות על תאגידים בנקאיים (כדוגמת הצו והוראה 411, כהגדרתה להלן), יחולו מעתה גם בקשר עם ביצוע עבירות מס על ידי הלקוח, ובפרט ההוראות הנוגעות ל"הכר את הלקוח"; בקרות; ניטור ואיתור פעילות בלתי רגילה.
5. בעקבות פרסום תיקון החוק מצא הפיקוח על הבנקים לנכון לפרסם חוזר בסוגיה, אשר נועד לסייע בידי התאגידים הבנקאיים לנהל את הסיכונים, בדרך של מתן דגשים לסוגיות אשר עשויות להיות רלוונטיות יותר לעבירות מס.
6. כעת, לאחר התקופה שחלפה והניסיון שנצבר, הפיקוח על הבנקים בשיתוף רשות המסים בישראל, מעדכן את החוזר בנושא, לרבות הדגלים האדומים שבנספח וכן מתן הבהרה בדבר אפשרות של קבלת הצהרת לקוח שתועבר לרשות המסים, כאסמכתה לתאגיד הבנקאי.

מדיניות ונהלים

7. התאגיד הבנקאי יעדכן את המדיניות ואת הנהלים שנקבעו לפי הוראה 411 - "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור" ("הוראה 411") בהתאם לדגשים שבהוראה זו, ובכלל זה:
  - 7.1. שינויים נדרשים במדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור, בדגש על סוגיות "הכר את הלקוח", תוך הבאה בחשבון של גורמי סיכון הקשורים למבנה הבעלות בחשבון או לפעילות בחשבון, בדגש על מבני בעלות מורכבים בהם קיים קושי לזהות את בעל השליטה או שימוש בנאמנויות המקשה על זיהוי הנהנה, לרבות בהקשר לרכישת נדל"ן.
  - 7.2. לבחון אלו דפוסי פעולה מרשימת הפעולות בתוספת השנייה לצו רלוונטיים לאיתור חשבוניות או פעולות שייתכן כי קשורות להתחמקות הלקוח מתשלום מס או שמקור

הכספים בהם מהכנסות שלא דווחו לרשות המסים כנדרש, לרבות דפוסי הפעולה המופיעים ברשימה שבנספח א', וכן לפעול לאיתור ולקביעת דפוסי פעולה מתאימים נוספים.

7.3. לוודא כי העדכונים במדיניות ובהערכת הסיכונים וכן דפוסי פעולה בסעיף 7.2 לעיל, נכללים בנהלים שנקבעו על פי הוראה 411 והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308 - "ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי".

7.4. לעדכן את הבקורות ואת מערכי ההדרכה של התאגיד הבנקאי, תוך מתן דגש לשינויים ולעדכונים שחלו בנהלי התאגיד הבנקאי, בהמשך להוראה זו.

פעילות חריגה

8. תיקון החוק קובע מספר תנאים, בהתקיימם עבירות מס חמורות ייחשבו כעבירות מקור. בכלל זאת, נקבעו ספים מינימליים, המורכבים מסכום מס ומתקופה, שלגביהם בוצעו עבירות המס; כאשר גם לגבי ספים אלו נקבעו חריגים, בהתקיימם עבירות המס ייחשבו כעבירות מקור ללא סף. בהקשר זה יודגש, כי אין סף לדיווח על פעילות בלתי רגילה לפי סעיף 9 לצו. לפיכך, עמדת הפיקוח על הבנקים היא כי בדיווח על פעילות בלתי רגילה אין נפקות לתנאי הסף שנקבעו בחוק, אולם ניתן להיעזר בהם לצורך גיבוש מדיניות מבוססת סיכון.

9. על תאגיד בנקאי המזהה בהסתמך על המידע המצוי ברשותו, פעילות העונה על דפוסי פעולה כאמור בסעיף 7.2 לעיל, או פעילות חריגה אחרת בחשבונו של לקוח או של עובר אורח, לקבל הסבר מהלקוח באשר למטרות הפעילות או להגיונה העסקי או הכלכלי, לרבות קבלת אסמכתאות רלוונטיות.

הסברים לקוניים של לקוח כי מדובר ב"תכנון מס" (או הסברים דומים), לא מהווים כשלעצמם הסבר מניח את הדעת, ועל התאגיד הבנקאי לבחון, בהתאם לגישה מבוססת סיכון, את הצורך לדרוש מהלקוח הצהרה כי דיווח על הכנסתו בהתאם לדין, ואף לדרוש ממנו להציג חוות דעת מקצועית ומנומקת.

10. בהמשך לאמור בסעיף 9 לעניין דרישת הסברים ואסמכתאות מהלקוח, לצורך ניהול סיכוני ציות כלפי רשות המסים בישראל תאגיד בנקאי יהיה רשאי לקבל כאסמכתה בחשבון על שם תאגיד את אחת או יותר מההצהרות שיפורטו להלן. על התאגיד הבנקאי לעדכן בנהליו את המקרים והאופן בו יתקבלו הצהרות אלה, ובלבד שיובהר כי קבלת ההצהרות היא חלופה אפשרית לעניין קבלת הסברים ואסמכתאות מהלקוח:

10.1. הצהרה חתומה מהלקוח בנוסח הקבוע בנספח ב' כי הלקוח דיווח או ידווח לרשות המסים בישראל על פעילות בחשבון, לרבות פתיחת חשבון. התאגיד הבנקאי יתעד ברישומיו את זהות הפקיד שמילא את החלק של הבנק;

10.2. הצהרה חתומה מהלקוח בנוסח הקבוע בנספח ג', זאת במקרים בהם מדובר בחשבונו על שם חברה שהתאגדה באחת מהמדינות שלא מנויה בנספח ד' שבשליטת תושב ישראל שאינה חברה ציבורית¹ או שמורשה החתימה בחשבון הוא תושב ישראל (סעיף 8 לנספח א').

¹ חברה ציבורית – חברה שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לני"ע כהגדרתה בסעיף 5(ב) לצו

העתקים מהצהרות אלו, יועברו על ידי התאגיד הבנקאי לרשות המסים, בדרך ובמועד שרשות המסים תקבע.

סירוב סביר

11. למען הסר ספק, סעיף 50 להוראה 411 יחול גם על פעולות התאגיד הבנקאי בעת יישום האמור בחוזר זה.

תחילה

12. הוראות חוזר זה יחולו לא יאוחר מיום 1.1.2019.

בכבוד רב

ד"ר חדוה בר
המפקחת על הבנקים

העתק:
מנהל רשות המיסים בישראל
ראש הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

התאגיד הבנקאי

נספח א' - "דגלים אדומים"²

מבנה בעלות

1. *הקמת חברה פעילה נוספת בעלת שם דומה במדינה אחרת.

פעולות

2. *העברות מרובות ובסכומים מהותיים אל מדינות, שאינן מפורטת בנספח ד', ולהיפך.
3. משיכת או הפקדת מזומן בסכומים הקרובים לסף הדיווח בסעיף 8(א)(1) לצו .
4. *תנועות סיבוביות בהן כספים מושקעים מחדש במדינת המקור אחרי שהופקדו במדינה זרה (לעיתים קרובות במדינות שאינן מפורטות בנספח ד').
5. הפעולה בחשבון בלתי אופיינית לפרופיל הלקוח כגון ניהול פעילות עסקית בחשבון שלא נפתח למטרה זו או היקף פעילות שאינו תואם את המידע שמסר הלקוח בעת פתיחת החשבון.
6. חשבונות של תושבי חוץ, בהם מיופה כוח תושב ישראל.
7. *חשבונות על שם חברה שהתאגדה במדינות שאינן מפורטות בנספח ד' שבשליטת תושב ישראל או שמורשה החתימה בחשבון הוא תושב ישראל.
8. *הלוואות שניתנו לתושבי ישראל (במישרין או בעקיפין, לרבות בנאמנות) בישראל, המגובות באופן מלא או חלקי בביטחונות או בערבויות הנמצאות בשלוחות חו"ל .
9. *הלוואות שניתנו לתושבי ישראל (במישרין או בעקיפין, לרבות בנאמנות) כנגד בטוחות שהועמדו על ידי חברות שהתאגדו במדינות שאינן מפורטות בנספח ד'.

מידע על זהות הלקוח

10. הסתרת אזרחות כפולה או מדינת חבות מס.
11. אינדיקטורים לאי גילוי פרטי לקוח העשויים ללמד על תושבות לצרכי מס שונה מזו שהוצהרה, אם הוצהרה, על ידי הלקוח.

אינטראקציה עם הלקוח

12. הלקוח עומד על כך שהתאגיד הבנקאי לא ייצור עמו קשר ישירות, למעט אם מדובר בלקוח שנמצא במדינה שמחמת יחסים השוררים בינה לבין מדינת ישראל לא ניתן ליצור עמו קשר.
13. חשש שחשבון נסגר בשל הידוק החקיקה בנושא מס או בשל בקשת התאגיד הבנקאי לקבלת מידע נוסף בנושאי מס.
14. הלקוח מגלה עניין רב מהרגיל בנושא דיווחי הבנק לרשות המיסים או לרשות לאיסור הלבנת הון.

מקור הכספים או מקור העושר

15. הלקוח לא מסוגל או מסרב לגלות את מקור עושרו או הכנסותיו.
16. הלקוח לא יכול לאשר או להציג אישור כי מקור עושרו או הכנסותיו דווחו כחוק לרשות המיסים.

² המסומן בכוכבית לא יחול ביחס לחברה ציבורית כהגדרתה בסעיף 5(ב) לצו ; בנוסף אין ברשימת המדינות בנספח ד' לגרוע מרשימת המדינות המנויות בתוספת הרביעית בצו

נספח ב' - טופס הצהרת לקוח בדבר דיווח על פעילות בחשבון לרשות המסים

שם הלקוח:

מספר תאגיד:

שם הבנק:

מס' סניף:

מס' חשבון:

בעלים נוספים בחשבון:

הפעולה, לרבות פתיחת חשבון, בגינה נדרשת ההצהרה (ימולא ע"י הבנק) בחלק זה יש למלא מס' "דגל אדום (אם קיים), סכום פעולה ותיאור במלל חופשי

הנני מצהיר כי פעולה זו מבוצעת לצורך /מבוצעת מהסיבות הבאות:

הנני מצהיר בזאת כי הפעולה/רצף הפעולות שתוארו לעיל, מדווחות/תדווחנה לרשות המסים בישראל, ככל שנדרש בהתאם לחוקי המס, ואין בה משום עבירה והיא לא פעולה מתוך רצף פעולות שמטרתן עבירה, על הוראות פקודת מס הכנסה ו/או חוק מע"מ ו/או חוק מיסוי מקרקעין ו/או פקודת המכס, וזאת לעניין חוק איסור הלבנת הון.
בחתימתי זו אני נותן הסכמתי שטופס זה, יועבר לרשות המסים בישראל ע"י הבנק.

על החתום :

אימות חתימה (על ידי הפקיד/עו"ד הלקוח) :

נספח ג' – טופס הצהרה על חשבון בנק לחברות שהתאגדו במדינות שאינן מנויות

בנספח ד'

שבעלי השליטה או מורשי החתימה הם תושבים ישראלים

אל: בנק XXXXX

הנדון: הצהרה על חשבון בנק לחברת AAAAAA

שם החברה:

מדינת התאגדות:

מס' תאגיד:

שם הבנק:

מס' חשבון בנק:

החברה דלעיל הינה בשליטתי ומשכך, הריני להצהיר כדלקמן:

שיעור החזקתי³ בהון החברה הוא-

החזקתי דלעיל היא במישרין בעקיפין

במידה וההחזקה היא בעקיפין, פרט את שרשרת ההחזקות

החזקתי בחברה מדווחת לרשות המסים בדוחות המוגשים על ידי לפקיד השומה כן לא

הנני מורשה חתימה בחשבון חברה דלעיל ומשכך הריני להצהיר כדלקמן:

הנני מורשה חתימה בחשבון מתאריך _____

הסיבה בגינה הנני מורשה חתימה בחשבון היא: קרוב משפחה בעל תפקיד בחברה

רו"ח עו"ד נאמן אחר, נא לפרט-

הנני מחזיק בהון מניות החברה כן לא

במידה וכן-

החזקתי בחברה היא בשיעור של _____

החזקתי בחברה מדווחת לרשות המסים בדוחות המוגשים על ידי לפקיד השומה כן לא

בחתימתי זו אני נותן הסכמתי שטופס זה יועבר לרשות המסים בישראל ע"י הבנק

חתימת הפקיד:

על החתום:

³ במישרין ובעקיפין

נספח ד' - רשימת המדינות של ישראל יש עמן אמנה (בילטרלית/מולטילטרלית):

אוסטריה

אסטוניה

בלגיה

ברזיל

סין, למעט: הונג קונג ומקאו.

בולגריה

קנדה

קואטיה

צ'כיה

יפן

דנמרק

פינלנד

גרמניה

פורטוגל

יוון

רוסיה

הונגריה

הודו

סלובקיה

לטביה

קוריאה הדרומית

ליטא

ספרד

מקסיקו

פולין

צרפת

שבדיה

ארה"ב

אורוגוואי

פרטנרס